

ROBOCZE TŁUMACZENIE STANOWISKA KOMISJI EUROPEJSKIEJ
DOTYCZĄCEGO

VIII OSI PRIORYTETOWEJ PO IiŚ

Szanowny Panie Ministrze

Zdaję sobie sprawę z dyskusji, jakie miały miejsce w ciągu ostatnich miesięcy, wliczając w to rozmowy grupy eksperckiej ds. europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, na temat finansowania projektów infrastrukturalnych niewielkiej skali w kontekście inwestycji w rozwój potencjału wewnętrznego. Rozumiem, że jest to szczególnie istotne dla projektów w dziedzinie kultury.

Ogólnie rzecz biorąc, chciałabym podkreślić, że inwestycje w kulturę, które nie prowokują zrównoważonych skutków ekonomicznych lub nie są oparte na konkretnych planach biznesowych, nie będą brane pod uwagę w kontekście wsparcia.

Infrastruktura kulturalna i infrastruktura dziedzictwa kulturowego odniosą najprawdopodobniej większy sukces w generowaniu rozwoju i miejsc pracy, jeśli będą powstawały jako część zintegrowanego, ukierunkowanego na konkretny obszar działania rozwojowego dostosowanego do lokalnych warunków (np. część większego projektu rewitalizacji obszarów miejskich lub integracji społecznej) oraz zorientowanego na osiągnięcie długoterminowej stabilności finansowej.

Ponadto, jako że Rozporządzenie ogranicza inwestycje w infrastrukturę kulturalną do przedsięwzięć o niewielkiej skali, inwestycje w infrastrukturę kulturalną średniej i dużej skali wyraźnie nie stanowią priorytetu i są wyłączone ze współfinansowania w ramach EFRR.

Pańska sugestia odniesienia się do kosztów kwalifikowalnych, a nie kosztów całkowitych, de facto zezwalałaby na wsparcie EFRR dla inwestycji, których nie można określić jako "małej skali". Niemniej, rozumiem potrzebę dalszych wyjaśnień na temat sposobu wdrożenia rozporządzenia w sprawie EFRR w spójny sposób i z chęcią udzielę odpowiedzi na Pańskie pytania (w załączeniu do niniejszego listu). Ufam, że pomogą one w realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w Polsce.

Załącznik

N.B. Odpowiedzi udzielone są w granicach rozumienia wysoce szczegółowych pytań dotyczących różnych pojęć (zintegrowana polityka inwestycyjna, integracja operacyjna, działania zintegrowane, projekt, element, obiekt itp.). W odpowiedziach konsekwentnie wykorzystywana jest terminologia Rozporządzenia oraz PO Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

1. Dlaczego proponowane progi dotyczą całkowitych kosztów, a nie kosztów kwalifikowalnych, podczas gdy progi dla dużych projektów obliczane są z wykorzystaniem kosztów kwalifikowalnych?

Pułap został ustalony w odniesieniu do kosztów całkowitych, aby zapewnić, że tylko infrastruktura kulturalna małej skali otrzyma wsparcie, zgodnie z wymaganiami Artykułu 3(1) Rozporządzenia EFRR. Ustanowienie pułapu w stosunku do całkowitych kosztów kwalifikowalnych pociągałoby za sobą ryzyko obejścia limitu 5/10 mln euro i tym samym pozwoliłoby na finansowanie inwestycji w infrastrukturę kulturalną dużej skali.

2. Czy zintegrowana operacja może dotyczyć konkretnego obiektu zawierającego różnego rodzaju projekty, do których indywidualnie może być stosowany próg 5/10 mln euro (np. prace budowlane w zabytkowym budynku, zakup wyposażenia na działalność kulturalną, prace w otoczeniu pomnika, ochrona przed kradzieżą i pożarami)?

Jeśli termin "obiekt" odnosi się do pojedynczego elementu infrastruktury (budynek, ogród itp.), zintegrowana operacja (np. renowacja budynku) obejmująca różnego rodzaju działania (projekty) może zostać przeprowadzona jeśli całkowity łączny koszt operacji nie przekracza progu 5/10 milionów euro.

Jak stwierdzono w PO Infrastruktura i Środowisko, pojedynczy element infrastruktury nie może zostać rozbity na kilka części, gdyż prowadziłoby to do obejścia pułapu "małej skali".

Warto przypomnieć, że konserwacja, ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, jak ustanowiono w Artykule 5(6)(c) Rozporządzenia EFRR, może przybrać formę zintegrowanej operacji zawierającej dodatkowe działania wspierające², które przyczyniają się do realizacji celów danego priorytetu inwestycyjnego. Taka zintegrowana operacja może zawierać kilka elementów infrastruktury małej skali. Jeśli całkowity koszt wszystkich drobnych elementów infrastruktury w ramach jednej operacji zintegrowanej przekroczy wymieniony wyżej pułap, działania te muszą wyraźnie wykazać potencjał rozwoju gospodarczego dla regionu oraz dodatkowy wpływ na rozwój gospodarczy i tworzenie miejsc pracy.

Odnosnie warunków dotyczących zakupu sprzętu w obrębie i poza operacjami zintegrowanymi, proszę przejść do pytania 7.

²Dodatkowe działania wspierające mogą obejmować inwestycje produkcyjne w rozumieniu Artykułu 3(1)(a) przyczyniające się do tworzenia i ochrony trwałych miejsc pracy poprzez bezpośrednie wspieranie inwestycji w MŚP (dla przykładu, MŚP w sektorze kultury i twórczości); rozwój, testowanie i pierwsze wdrożenie innowacyjnych rozwiązań dla zachowania dziedzictwa kulturalnego, co podpada pod inwestycje produkcyjne w rozumieniu Artykułu 3(1)(b), bez względu na wielkość przedsiębiorstwa, które przyczynia się do realizacji priorytetów inwestycyjnych określonych w punktach (1) i (4) Artykułu 5; ośrodek szkoleniowy dla konserwatorów zabytków, przewodników turystycznych itp. w rozumieniu Artykułu 3(1)(d) – inwestycje w infrastrukturę społeczną, zdrowotną, badawczą, innowacyjną biznesową, i edukacyjną; można również rozważyć Artykuł 3(1)(f) – tworzenie sieci, współpracę i wymianę doświadczeń pomiędzy właściwymi instytucjami regionalnych, lokalnych, miejskich i innych władz publicznych.

3. Jakie są podstawowe warunki (dozwolone granice) dla wdrażania takiego "działania zintegrowanego" określonego w przepisach programu operacyjnego?

Podstawowe warunki określone są w przepisach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na stronie 108:

- zintegrowana operacja obejmująca kilka elementów małej infrastruktury może otrzymać wsparcie;
- jeśli łączny koszt operacji zintegrowanej przekroczy określone pułapy, potencjał operacji zintegrowanej dla rozwoju gospodarczego regionu musi być wyraźnie przedstawiony, wraz z dodatkowym wpływem na rozwój ekonomiczny i tworzenie miejsc pracy;
- poszczególne elementy infrastruktury kulturalnej muszą być od siebie oddzielone i funkcjonalnie niezależne;
- pojedynczy element infrastruktury (np. budynek muzeum lub teatru) nie może zostać sztucznie podzielony na kilka części, jako że stanowiłoby to obejście definicji "niewielkiej skali".

Każdy z projektów infrastrukturalnych stanowiących część operacji zintegrowanej musi pozostawać w zgodzie z zasadami przewodnimi i kryteriami wyboru powiązanych z infrastrukturą kulturalną na małą skalę.

4. Czy możliwe jest wdrożenie inwestycji zintegrowanej składającej się z kilku elementów (budynków zabytkowych lub budynków zabytkowych połączonych z niezabytkowymi), gdzie wartość prac dla każdego z nich nie przekracza 5 milionów euro, lecz łączny koszt całej inwestycji przekracza limit?

Tak, taka zintegrowana operacja jest możliwa do wdrożenia, jeśli warunki dla operacji zintegrowanych przedstawione w punkcie 3 zostały spełnione.

Każdy z elementów infrastruktury wspierany w ramach operacji zintegrowanej objęty jest pułapem "małej skali" indywidualnie. W konsekwencji, łączny koszt całej operacji zintegrowanej może przekroczyć 5 milionów euro (10 milionów euro w przypadku dziedzictwa kulturowego znajdującego się na liście UNESCO).

Czy możliwe jest wdrożenie zintegrowanej inwestycji łączącej działania z różnych priorytetów i funduszy inwestycyjnych?

Tak, jak stwierdzono w punktach 2 i 3.

5. W związku z powyższym, czy jest możliwe przeprowadzenie projektu partnerskiego/sieciowego w ramach działań zintegrowanych, który zawierałby kilka projektów (np. 3 kościoły z jednego obszaru, każdy na kwotę 5/10 milionów euro)?

Tak, pod warunkiem, że działania zintegrowane kwalifikują się jako operacja zintegrowana. Taka zintegrowana operacja może zostać przeprowadzona, jeśli spełnia zasady przewodnie wyboru operacji określone w programie operacyjnym oraz warunki wymienione w punkcie 3.

Renowacja kościołów może więc zostać przewidziana, jeśli została opracowana jako część dobrze uzasadnionej strategii rozwoju wewnętrznego potencjału gospodarczego danego obszaru, przykładowo, poprzez zwiększenie potencjału turystycznego i wpływów z inwestycji w zakresie gospodarki.

Każdy kościół należałoby uznać za oddzielny element infrastruktury na małą skalę, a pułap 5/10 milionów euro dotyczyłby każdego z nich indywidualnie.

6. Czy prace dotyczące otoczenia zabytkowych budynków (np. zabytkowe ogrody) i projekty dotyczące ochrony przeciw kradzieżom i szkodom mogą być traktowane jako jeden element?

Otoczenie zabytkowego budynku (np. ogrody) spełniają warunek fizycznie oddzielnego elementu infrastruktury. Tym samym, zabytkowy budynek i otaczające go ogrody mogą stanowić dwa projekty w ramach jednej operacji zintegrowanej i pułap małej skali dotyczyłby każdego z nich z osobna.

Instalacja systemów ochrony infrastruktury kulturalnej przed kradzieżą i zniszczeniami może otrzymać wsparcie zgodnie z warunkami określonymi dla wyposażenia, w pytaniu 7 poniżej, pod warunkiem, że projekty spełniają zasady przewodnie wyboru operacji określone w programie.

7. Czy projekty dotyczące zakupu wyposażenia dla obiektów kultury mogą być traktowane jako oddzielna część inwestycji zintegrowanej (dotyczącej zarówno budynków zabytkowych, jak i niezabytkowych) o maksymalnej kwocie 5 milionów euro?

Istotne jest rozróżnienie między inwestycją w wyposażenie oraz inwestycją w infrastrukturę małej skali. Gdy inwestycja w infrastrukturę na małą skalę zawiera zakup wyposażenia, koszt wyposażenia wliczony jest w całkowity koszt infrastruktury małej skali, który musi trzymać się pułapów.

Z drugiej strony, gdy inwestycja w wyposażenie wyraźnie stanowi oddzielny projekt w ramach rozwoju potencjału wewnętrznego, pułapy ustalone dla infrastruktury na niewielką skalę nie mają zastosowania.

8. Czy beneficjenci mogą złożyć jeden wniosek obejmujący całe działanie zintegrowane?

Beneficjenci powinni złożyć jeden wniosek obejmujący całe działanie zintegrowane w celu jasnego przedstawienia inwestycji w całej swojej okazałości oraz uzasadnienia wartości dodanej inwestycji jako całości.

Czy byłoby dopuszczalne przygotować jedno studium wykonalności dla całej operacji i jedną procedurę przetargową dla całej operacji?

Tak, Komisja zachęca do takich praktyk. Niemniej jednak, to do organu zarządzającego należy sprawdzenie i podjęcie decyzji, czy pojedyncza procedura przetargowa i pojedyncze studium wykonalności mogą zostać wykonane dla całej operacji zintegrowanej.

9. Czy niektóre wydatki projektowe, takie jak VAT, przygotowanie dokumentacji, zarządzanie projektem, mogą być wyłączone z całkowitego kosztu projektu?

W celu sprawdzenia zgodności z pułapem, całkowity koszt należy rozumieć jako sumę kosztów kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych dla projektu.

10. Czy całkowity koszt planowany na etapie wniosku projektowego może wzrosnąć w fazie wdrożenia ze względu, przykładowo, na konieczność przeprowadzenia prac konserwacyjnych i archeologicznych, które odbywają się w ściśle określonych warunkach?

Tak, tego typu wzrost całkowitych kosztów może zostać zaakceptowany w absolutnie wyjątkowych okolicznościach, pod warunkiem, że jest wyraźnie nieprzewidywalnej natury, wystąpił pomimo zachowania wszelkich środków ostrożności, oraz że żadne z kosztów przekraczających obowiązujący pułap małej skali nie są objęte funduszami UE.

11. Czy pułap 5 milionów euro dotyczy wszystkich projektów, które wspierać będzie EFRR (dziedzictwo kulturowe i infrastruktura niezabytkowa) czy tylko infrastruktury (niezabytkowej) kulturalnej?

Rozporządzenie nie rozróżnia pomiędzy zabytkową infrastrukturą kulturalną i nową lub niezabytkową infrastrukturą kulturalną. Tym samym, pułap "małej skali" stosuje się we wszystkich przypadkach.